

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
[li.remissvar@regeringskansliet.se]
[li.jl@regeringskansliet.se]

Yttrande över Ds 2024:5 – Sociala grundvillkor i den gemensamma jordbrukspolitiken

LRF har tagit del av regeringens remiss av utredning Ds 2024:5 Sociala grundvillkor i den gemensamma jordbrukspolitiken och har följande synpunkter.

Inledningsvis vill LRF framhålla att vi anser att det finns mer effektiva och ändamålsenliga sätt att arbeta för goda arbetsvillkor och arbetsmiljö inom lantbruket än att lägga in viss lagstiftning som sociala grundvillkor i EUs gemensamma jordbrukspolitik CAP. LRF ser att förfarandet riskerar att öka den administrativa bördan för såväl företag inom lantbruk och trädgård som för myndigheter.

Med detta sagt ser LRF positivt på att utredningen föreslår att befintliga system ska användas för kontroller av den lagstiftning om arbetsmiljö som ingår i de sociala grundvillkoren. Vidare ser LRF att genom att inte inrätta en tillsyn av de sociala grundvillkoren som kopplar till arbetsrätt och arbetsvillkor minskar risken för ytterligare administration.

LRF ser också positivt på att utredningen föreslår att samma sanktionsskala ska användas som för övriga grundvillkor. Sanktionerna måste vara proportionerliga i förhållande till överträdelsen, och LRF ser att det är viktigt att bedömningarna inte skiljer sig över landet. LRF ser positivt på att länsstyrelserna ska besluta om sanktioner, men det är mycket viktigt att länsstyrelserna i landet likriktar sitt arbete i så lång utsträckning som möjligt. LRF ser en viss farhåga att utbetalningar av CAP-ersättningar försenas till de företag som utreds för eventuell sanktion inte minst under de första åren sedan regelverket trätt i kraft. LRF ser vidare positivt på förslaget om att beslut om sanktioner mot arbetsgivare endast ska vara möjligt efter att dom vunnit laga kraft i arbetsdomstol eller tingsrätt. Samtidigt vill LRF återigen framhålla vikten av att utbetalningar inte försenas och att det är viktigt att inga ersättningar hålls inne under pågående tvist.

En utmaning med de sociala grundvillkoren är att säkerställa att reglerna är tydliga för företagen så att det inte råder osäkerhet hur villkoren ska uppfyllas utan att riskera sanktion. I förslaget nämns inte behovet av informationsinsatser till företagare/arbetsgivare inför införandet. LRF ser ett stort behov av särskilda informationssatsning, exempelvis i form av att Jordbruksverket och Arbetsmiljöverket tillsammans tar fram tydligt vägledningsmaterial till företagen. Detta handlar om EU-

regler som översatts till svensk lagstiftning, och det är viktigt att Sverige inte implementerar regelverket på ett sätt som blir ofördelaktigt för svenska företag i förhållande till företag i andra medlemsländer. Regelverket för sociala grundvillkor får inte leda till att svenska företag tappar i konkurrenskraft.

LRF ser att förslaget inte är helt tydligt kring hur det gäller olika anställningsformer, som utöver fast anställda också kan vara till exempel säsongsanställda, timanställda, anställda via bemanningsföretag och liknande.

Det finns idag några privata certifieringssystem där regler om arbetsmiljö och arbetsvillkor ingår och kontrolleras av oberoende ackrediterad part. LRF skulle gärna se att företag som redan idag är anslutna till sådan tredjepartscertifiering skulle kunna dra nytta av det för de sociala grundvillkoren, t.ex. att Arbetsmiljöverkets kontrollanter kan använda resultat från tredjepartskontrollanter (ackrediterade av Swedac).

Sammanfattningsvis ser LRF att det är positivt att utredningen föreslår att befintliga system används i så stor utsträckning som möjligt, t.ex. att Arbetsmiljöverket ska utföra kontroller och att länsstyrelserna ska fatta beslut.

Wictoria Bondesson
Gruppchef Företagande & utveckling LRF

Sofia Björnsson
Expert näringspolitik LRF